

KUIDAS SAADA PEAAEGU TÄIUSLIKUKS POLIITIKUKS?

15–18-aastaste õpilaste
rollimängu lisamaterjal

2 KUIDAS SAADA PEEAEGU TÄIUSLIKUKS POLIITIKUKS?

POLIITIK ÜHEKS PÄEVAKS – MILLISEID OSKUSI ON SELLEKS VAJA?

Tubli! Oled edukalt osalenud Parlamentariumi rollimängus, mis pakkus võimalust olla Euroopa Parlamendi liige ja arutada oma fraktsioonis kahte direktiivi ettepanekut.

Veesolidaarsuse direktiivi ja isikute identifitseerimise direktiivi üle peetud läbirääkimised on väga sarnased parlamendiliikmete tegeliku tööga.

Ka nemad peavad

- koguma kiiresti teavet;
- hindama saadud teabe kasulikkust;
- määrama kindlaks oma fraktsiooni seisukoha ja kaitsma seda teiste fraktsioonide ees;
- pidama läbirääkimisi ja leidma kokkuleppele jõudmiseks kompromissi;
- selgitama oma seisukohta mitte ainult teistele parlamendiliikmetele, vaid ka ajakirjandusele ja üldsusele.

Parlamendiliikmete tööd raskendab ka see, et nad peavad kõiki neid ülesandeid täitma eri keeli rääkides ja eri kohtades töötades.

Mis meeldis sulle parlamendiliikmeks olemisel kõige rohkem? Milline osa mängust meeldis sulle eriti? *Kas mõni mängu osa oli liiga raske või keeruline?*

MÄNGUREEGLID

MÕISTED

Heaks poliitikuks olemiseks on vaja mitmeid oskusi. Esimene oskus on tunda kõiki tehnilisi mõisteid, mida kasutatakse seoses Euroopa Liidu seaduste vastuvõtmisega.

EUROOPA LIIT: Euroopa Liidul (EL) on praegu 28 liikmesriiki. Kuigi need on suveräänsed riigid (kes otsustavad ise oma seaduste ja riigikorra üle), on nad otsustanud rakendada mitmetes valdkondades ühiseid seadusi. Eriti tehakse seda juhtudel, kui näiteks erinevad riikide seadused muudaks omavahelised toimingud (nt kaubavahetuse) raskeks või kui probleemidele tuleb lahendus leida rohkem kui ühes riigis (nt keskkonnakaitse valdkonnas).

LISSABONI LEPING: Selles dokumendis on kehtestatud valdkonnad, milles liikmesriigid võtavad vastu ühiseid seadusi, täpsustatud seadusandlikku protsessi ja määratletud ELi kodakondsus.

ELi KODAKONDSUS: Kõik kodanikud, kellel on ELi liikmesriigi kodakondsus, on automaatselt ka liidu kodanikud. ELi kodakondsus ei asenda riigi kodakondsust. Kui oled Euroopa kodanik, vaata oma passi – see näitab, et oled nii oma riigi kui ka ELi kodanik.

DIREKTIIV: Suurem osa ELi tasandi seadustest on direktiivid. Nendes määratakse kindlaks laiad eesmärgid, mille kõik ELi liikmesriigid peavad saavutama, kuid mille saavutamise üksikasjad jäetakse liikmesriikide endi otsustada (andes seega riikide seadusandjatele ainult juhiseid). Mõnikord võtavad liikmesriigid vastu täiendavaid lisaseadusi, mis on väga üksikasjalikud ja mida tuleb kohaldada riiklikul tasandil.

Märkus: Euroopa Liidu Nõukogu ei tohi segi ajada EUROOPA ÜLEMKOGU või EUROOPA NÕUKOGUGA. EUROOPA ÜLEMKOGU koosneb liikmesriikide riigipeadest või valitsusjuhtidest ning tema peamiseks ülesandeks on anda soovitusi tähtsamate prioriteetide ja algatuste kohta, mille komisjon, nõukogu ja parlament peaksid välja töötama. EUROOPA NÕUKOGU aga on Euroopa suurim inimõiguste organisatsioon, millesse kuulub 47 riiki ja mis tegeleb demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste küsimustega. Euroopa Nõukogu ei saa seadusi vastu võtta. Olukorra muudab veelgi keerulisemaks see, et EUROOPA NÕUKOGU peakorter asub Strasbourgis, kus asub ka Euroopa Parlament.

Tulemuslikuks töötamiseks Euroopa Parlamendis tuleb ka teada, millised on peamised institutsioonid.

INSTITUTSIOONID:

EUROOPA KOMISJON: Euroopa

Komisjon on ELi täitevorgan. Ta koosneb igast liikmesriigist valitud 28st volinikust, kes on sõltumatud ja esindavad ELi kui terviku huve. Euroopa Komisjon esitab ettepanekuid ELi seaduste vastuvõtmiseks ja tagab ka nende nõuetekohase kohaldamise. Komisjon ei võta seadusi siiski ise vastu. See on Euroopa Parlamendi ja nõukogu ülesanne.

EUROOPA PARLAMENT

koosneb 751 parlamendiliikmest, kelle valivad otse kõigi 28 liikmesriigi kodanikud ja kes on jagunenud fraktsioonidesse. Euroopa Parlament esindab ELi kodanikke. Parlament peab Euroopa seaduste teemal läbirääkimisi ja võtab need vastu koos nõukoguga.

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

moodustavad kõiki liikmesriike esindavad ministrid. Et Euroopa Liit tegeleb mitmete erinevate teemadega, näiteks põllumajanduse, välispoliitika, keskkonna ja transpordiga, teeb nõukogu oma tööd mitmetes eri koosseisudes. Euroopa Liidu Nõukogu esindab liikmesriikide valitsusi ja peab jõudma Euroopa Parlamendiga kokkuleppele uute seaduste vastuvõtmise küsimuses.

EUROOPA PARLAMENDI SISESED OSALEJAD:

EUROOPA PARLAMENDI LIIGE: Euroopa Parlamendi liikmed valitakse viieks aastaks. Parlamendiliikmed, kellel on oma päritoluriigist sõltumatult sarnased poliitilised vaated, moodustavad FRAKTSIOONI. Seega moodustatakse Euroopa Parlamendi fraktsioonid poliitiliste vaadete, mitte rahvuse alusel. Uue fraktsiooni Euroopa Parlamendis saavad asutada vähemalt 25 parlamendiliiget, kes esindavad vähemalt seitset liikmesriiki.

PARLAMENDIKOMISJONID: Komisjonis arutavad eri fraktsioonidesse kuuluvad parlamendiliikmed konkreetseid poliitikavaldkondi (näiteks keskkonna-, välispoliitika või majandusküsimusi). Komisjone on üle 20 ja nendes tehakse ära suurem osa uute seaduste ettevalmistamistööst. Tuleta meelde, et osalesid komisjonide koosolekutel rollimängu ajal.

TÄISKOGU ISTUNG: Euroopa Parlament teeb tervikuna oma otsused täiskogu istungil. Komisjonide koosolekul osalevad ainult mõned parlamendiliikmed, kes arutavad teatavaid seadusi, kuid täiskogu istungitele tulevad kõik parlamendiliikmed, et vaadata läbi kõik seaduste ettepanekud, mis on komisjonid läbinud. Kas võtsid täiskogu istungil rollimängu ajal sõna?

MUUDATUSETTEPANEK: ettepanek seaduse ettepaneku muutmiseks.

LUGEMINE: parlament või nõukogu tuleb kokku, et otsustada seaduse ettepaneku vastuvõtmine.

LISATEAVE:

Parlament ja nõukogu teevad üheaegselt tööd, kuid üldiselt võtab esimesena ametlikult oma seisukoha vastu Euroopa Parlament. Kui nõukogu võtab vastu oma seisukoha, peab ta ka otsustama, kas ta nõustub parlamendi tehtud muudatustega.

KOKKULEPPELE JÕUDMINE

Euroopa Liidu seaduse vastuvõtmiseks peavad Euroopa Parlament ja nõukogu kokku leppima ühises tekstis. Kuidas nad kokkuleppele jõuavad? Selleks on ette nähtud vähemalt kolmest etapist (mida kutsutakse lugemisteks) koosnev menetlus, mille tulemusena saavutatakse kompromiss.

Alljärgnevalt on esitatud protsessi üksikasjalik kirjeldus:

Esimene etapp: Nii nõukogu kui ka Euroopa Parlament vaatavad komisjoni ettepaneku läbi. Kogutakse palju teavet, konsulteerides peamiselt akrediteeritud lobistidega, sidusrühmadega, kodanikega jne. Kas mäletad, kuidas kogusid teavet rollimängu ajal?

Ettepanekut hakkavad läbi vaatama Euroopa Parlamendi KOMISJON ja nõukogu TÖÖRÜHM.

ESIMENE LUGEMINE: Esimesel korral hääletavad parlament ja nõukogu ettepanekut eraldi.

8 KUIDAS SAADA PEEAEGU TÄIUSLIKUKS POLIITIKUKS?

Teine etapp: Kui parlament ja nõukogu ei jõua täielikult kokkuleppele (nagu tihti juhtub), liiguvad nad edasi teise etappi. Siis kaaluvad nad võimalikke kompromisse. Töörühm ja komisjon kohtuvad veel üks kord ning selle etapi lõpus hääletavad nõukogu ja parlament ettepaneku teksti teist korda. Seda nimetatakse teiseks lugemiseks.

Kolmas etapp: Kui pooltel ei õnnestu ka teisel lugemisel ühises tekstis kokku leppida, on neil veel viimane võimalus: võimaliku lahenduse leidmiseks moodustatakse lepituskomitee. Lepituskohatumisel osalevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu esindajad, kes püüavad koos leida kompromissi. Need kohtumised toimuvad tavaliselt suure ajalise surve all ja sageli jõutakse alles pärast tunde kestnud läbirääkimisi varahommikul kokkuleppele. Kui kokkuleppele ei jõuta, lükatakse ettepanek lõplikult tagasi.

Sul võib tekkida küsimus, miks on ette nähtud nii palju etappe. Kas see on tõesti vajalik?

Kuid hea on meeles pidada, et ainult sellist menetlust kasutades saab tagada, et eri arvamusi ja seisukohti arvesse võetakse.

NÄPUNÄITED FRAKTSIOONI MANI- FESTI KOOSTAMISEKS

- Vali oma nägemus.
- Sea oma eesmärgid ja tööta välja strateegia nende saavutamiseks.
- Leia viis väidet, et veenda teisi oma direktiivi poolt hääletama.
- Esita lihtsas sõnastuses veenvad, täpsed ja asjakohased põhjendused.
- Tutvusta oma ideid loominguliselt ja kaasahaaravalt.

Kuna nüüd on sul parem ettekujutus sellest, kuidas Euroopa Parlament töötab, on sinu kord moodustada fraktsioon ja esitada ettepanek seaduse vastuvõtmiseks valdkonnas, mida sinu meelest tuleks reguleerida.

Järgi alltoodud etappe ja vaata, kas suudad oma kaasõpilasi veenda oma seaduse poolt hääletama.

1. **Moodusta oma fraktsioon parlamendiliikmetest, kes jagavad sinuga samu veendumusi.**
2. **Leia koos teiste fraktsiooniliikmetega oma fraktsioonile nimi.**
3. **Koostage oma fraktsiooni manifest.**
4. **Valige eesmärk, mida tahate kaitsta.**
5. **Koostage selline seaduse ettepanek, mille vastuvõtmist parlamendis soovite saavutada.**
6. **Esine teiste fraktsioonide (sinu kaasõpilased) ees kõnega, milles toetad oma fraktsiooni seisukohta seaduse ettepaneku suhtes.**

Iga kõne järel hääletage koos oma kaasõpilastega selle üle, milline fraktsioon suutis kõige veenvamalt oma eesmärgi kaitsta.

Võta väljakutse vastu ja püüa saavutada oma fraktsiooni edu!

KUIDAS SAADA PEAAGU TÄIUSLIKUKS POLIITIKUKS? 11

NÄPUNÄITEID KÕNEPIDAMISEKS

- Ole enesekindel – sa saad hakkama!
- Veena end ja teisi!
- Ära vehi kätega ega tammu ringi – püüa püsida paigal.
- Hoia oma kuulajaskonnaga otsest silmsidet.
- Püüa rääkida tavalises rütmis.
- Püüa oma kehakeelt kontrollida – väldi järse liigutusi!

Märkmed:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

